

<p>درس: فارسی ۱ تاریخ امتحان: ۹۷/۱۰/۴ مدت امتحان: ۷۵ دقیقه نمره با عدد: نمره با حروف:</p>	<p>باسم تعالی اداره آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا</p>	<p>نام: نام خانوادگی: کلاس: پایه: دهم ریاضی / تجربی شماره صندلی:</p>								
بارم	سؤال	ردیف								
	قلمرو زبانی (۷ نمره)									
۱	<p>معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره) الف) زین <u>نمط</u> آن مست شده از غرور ب) لیکن به ایشان <u>مولع</u> مباش ج) تا چون بر <u>رقعه</u> من اطلاع یابد د) تا فراز <u>گله</u> نمایان ساخت</p>	۱								
۱	<p>در گروه کلمات زیر، چهار غلط املایی وجود دارد، آن‌ها را پیدا کرده، صحیح آن را بنویسید. بیغوله و دور افتاده، فراق و آسودگی، غرض و دین، دلاک و غیم، خطابه و سخنرانی، غدر و ارزش، دوستی و وصال</p>	۲								
۰/۵	<p>معنای واژه‌های مشخص شده را با معادل امروزی آن مقایسه کنید. (۰/۵ نمره) الف) در بن این پرده نیلوفری ب) <u>راست</u> به مانند یکی زلزله کیست کند با چو منی <u>همسری</u> داده تنش بر تن ساحل یله</p>	۳								
۰/۵	<p>در بیت: از قیاسش خنده آمد خلق <u>را</u> کو چو خود پنداشت صاحب دلق <u>را</u> نوع « را » در دو مصراع چیست؟</p>	۴								
۰/۵	<p>یک هم خانواده برای کلمات زیر بنویسید. حکمت: (.....) إنعام: (.....)</p>	۵								
۰/۵	<p>حذف فعل را در جملات زیر نشان داده، نوع آن را بنویسید. الف) نومیدی را در امید بسته دان و امید را در نومیدی. ب) مامانش او را نگاه کرد و با تعجب پرسید: کجا؟</p>	۶								
۰/۷۵	<p>نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. گشت یکی چشمه ز سنگی <u>جدا</u></p>	۷								
۰/۷۵	<p>جدول زیر را کامل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="304 1883 1289 2029"> <tr> <td>آینده</td> <td>مضارع اخباری</td> <td>ماضی استمراری</td> <td>فعل</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>رفته بود</td> </tr> </table>	آینده	مضارع اخباری	ماضی استمراری	فعل				رفته بود	۸
آینده	مضارع اخباری	ماضی استمراری	فعل							
			رفته بود							

۰/۵	۹	« واو عطف » و « نشانه ربط » یا پیوند را در عبارت زیر نشان دهید. من و برادرم هر یک لنگی کهنه پوشیده بودیم و پلاس پاره‌ای در پشت بسته از سرما.
۰/۲۵	۱۰	جهش (جابه جایی) ضمیر را در مصراع زیر نشان دهید. ای بی‌نشان محض نشان از که جویمت.
۰/۷۵	۱۱	الف) برای نمودار زیر گروه اسمی مناسب بنویسید. <div style="text-align: center;"> <p>گروه اسمی</p> <pre> graph TD A[گروه اسمی] --> B[وابسته] A --> C[وابسته] A --> D[هسته] B --> E[مضاف‌الیه] C --> F[صفت] D --> G[اسم] </pre> </div>
(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۵	۱	در بیت زیر مجاز را پیدا کنید. سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد
۰/۵	۲	در بیت : زین کاروان سرا، بسی کاروان گذشت «کاروان سرا»، استعاره از چیست؟ ناچار کاروان شما نیز بگذرد
۰/۵	۳	در بیت: راست به مانند یکی زلزله « مشبه » و « مشبه‌به » را مشخص کنید. داده تنش بر تن ساحل یله
۰/۵	۴	« سجع » را در عبارت زیر نشان دهید. در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود.
۰/۵	۵	در بیت زیر، چه آرایه‌ای دیده می‌شود؟ بید مجنون در تمام عمر ، سر بالا نکرد الف) تشبیه ب) جناس ج) حسن تعلیل د) ایهام حاصل بی‌حاصلی نبود به جز شرمندگی
۰/۵	۶	ایهام را در بیت زیر مشخص کنید و دو معنای متفاوت آن را بنویسید. گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
۲	۷	ابیات زیر را تکمیل کنید. <p>..... گه نعره زدی بلبل، گر جامه دریدی گل ..... کوته نظری باشد رفتن به گلستان‌ها ..... به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب ..... متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را .....</p>

قلمرو فکری (۸ نمره)

۰/۵	۱	ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار ، تا گندم نمای جو فروش نباشی
۰/۵	۲	تا چون بر رقعہ من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا اہلیت چیست؟
۰/۵	۳	در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.
۰/۵	۴	تدبیر برادران بر خلاف تقدیر رحمان آمد.
۰/۷۵	۵	دلا معاش چنان کن کہ گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگہ دارد
۰/۷۵	۶	ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تأثیر اختران شما نیز بگذرد
۰/۵	۷	در جمله زیر، نویسنده به کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟ « اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن »
۰/۵	۸	چرا ناصر خسرو در ابتدا، دعوت وزیر را نپذیرفت؟
۱	۹	معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید. الف) خلف صدق نیاکان هنرور خود بود. ب) در آن دستی نازک داشت.
۱	۱۰	درباره ارتباط مفهومی دو عبارت زیر، توضیح دهید. الف) الصبر مفتاح الفرج ب) یعقوب، خود او را به صبر آموزگار بود
۰/۵	۱۱	در بیت زیر، مقصود شاعر از « رمه » و « چوپان گرگ طبع » چیست؟ ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد
۰/۵	۱۲	چرا نویسنده معتقد است که « مثل قرآن، مثل آب روان است. »
۰/۵	۱۳	موضوع ادبیات پایداری چیست؟
۲۰		موفق و سربلند باشید. « گروه ادبیات دبیرستان نمونه دولتی ابو علی سینا »

کلید سوالات فارسی دهم- دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا- نیمسال اول ۱۳۹۸-۱۳۹۷

الف: قلمروی زبانی (۷نمره) (دهم ریاضی و تجربی)

۱- معنی واژگان (۱)

الف: نمط (روش، نوع) - ب: مولع (شيفته، بسیار مشتاق، آزمند) - ج: رقعہ (نامه) - کله (برآمدگی پشت پای اسب) هر مورد (۰/۲۵)

۲- املاي نادرست کلمات (۱)

الف: فراق (فراغ) ب: غرض (قرض) - ج: غيم (قيم) - د: غدر (قدر) --- هر مورد (۰/۲۵)

۳- واژه "همسری" در گذشته به معنای برابری و امروزه به معنای همسر (زن و شوهر) (۰/۲۵)

واژه "راست" در گذشته به معنای دقیقاً و امروزه به معنای سخن درست و سمت راست. (۰/۲۵)

۴- تشخیص نوع "را" - (را) در مصراع اول (خلق را) به معنای "برای" حرف اضافه- در مصراع دوم (صاحب دلق را) را مفعولی- هر مورد (۰/۲۵)

۵- هم خانواده: الف: حکمت (حکیم) ب: انعام (نعمت-نعیم) - هر مورد (۰/۲۵)

۶- (حذف فعل): الف: در نو میدی (بسته دان) حذف به قرینه لفظی- ب: کجا؟ (می روی) حذف به قرینه معنوی- هر مورد (۰/۲۵)

۷- نقش دستوری کلمات مشخص شده :

چشمه (نهاد) - سنگی (متمم) - جدا (مسند) - هر کدام (۰/۲۵)

۸- ساخت فعل: - ماضی استمراری (می رفت) - مضارع اخباری (می رود) - آینده (خواهد رفت) هر مورد (۰/۲۵)

۹- من و برادرم (واو عطف) - پوشیده بودیم و پلاس پاره ای بر پشت (واو ربط یا پیوند) هر مورد (۰/۲۵)

۱۰- جهش ضمیر: ای بی نشان محض نشان از که جویمت-

ضمیر "ت" باید به واژه "نشان" متصل شود- «نشانت از که جویم» (۰/۲۵)

۱۱- مثال های متعدد، به عنوان نمونه: "دانش آموز خوب کلاس" (۰/۷۵)

ب: قلمروی ادبی (۵ نمره)

۱- "سر و زر و دل و جان،" مجاز از همه وجود (۰/۵)

۲- "کاروانسرا" استعاره از دنیا (۰/۵)

۳- تنش (او) مشبه-زلزله (مشبه به) هر کدام (۰/۲۵)

۴- سجع: "بند و چاه" - "تخت و گاه" - هر کدام (۰/۲۵)

۵- گزینه (ج) حسن تعلیل (۰/۵)

۶- واژه "بو" در دو معنا ۱- رایحه-مشام ۲- آرزو (۰/۵)

۷- شعر حفظی

گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل با یاد تو افتادم از یاد برفت آن ها

تا خار غم عشقت آویخته در دامن کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان ها

به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب که علم کند به عالم شهادی کربلا را

نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه ملک لا فتی را

هر مصراع (۰/۵)

قلمروی فکری (۸ نمره)

سوالات شماره ۱ تا ۶ معنی عبارات و ابیات طبق نظر همکاران محترم (۳/۵) نمره

۷- خویشتن داری (۰/۵)

۸- چون هم لباس مناسبی نداشت و هم این که می خواست نامه ای بنویسد تا وزیر با خواندن نامه متوجه شود میزان دانش او چقدر است. (۰/۵)

۹- الف: جانشین شایسته اجداد هنرمند خود بود (۰/۵) ب: در آن مهارت داشت، به زیبایی آن را نقاشی می کرد (۰/۵)

۱۰- به جایگاه "صبر" که با آن می توان سختی ها را پشت سر گذاشت و به موفقیت رسید. (۱)

۱۱- منظور از "رمة" مردم و منظور از "چوپان گرگ طبع" حاکم ظالم و ستمگر است. هر کدام (۰/۲۵)

۱۲- زیرا همان طور که آب موجب زندگی و نشاط جسمانی آدم می شود، قرآن باعث زندگی و نشاط معنوی انسان می شود (۰/۵)

۱۳- موضوع ادبیات پایداری ستایش آزادی و آزادی خواهی و دعوت به مبارزه و پایداری در برابر بیداد
گران است. (۰/۵)

جمع (۲۰ نمره)

موفق و سربلند باشید.

گروه ادبیات دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا- دیماه ۱۳۹۷